

Η τακτική νίκη και η στρατηγική ήττα

Σαγγάριος: Η ελληνική σημαία 700 χιλιόμετρα από το Αιγαίο

Δημοσίευση: 12 Μαρ 2018, 12:34

Βαγγέλης Στεργιόπουλος

Αφορμή για τη συγγραφή του παρόντος άρθρου αποτέλεσε η **χθεσινή δήλωση** Ερντογάν περί του Σαγγαρίου και της θάλασσας των μικρασιατικών παραλίων, στο πλαίσιο μιας ακόμη προσπάθειας διαστρέβλωσης της ιστορικής πραγματικότητας από έναν κορυφαίο παράγοντα της τουρκικής πολιτικής ζωής.

Δυστυχώς, από ελληνικής πλευράς ουδείς φαίνεται να αντιδρά, ουδείς φαίνεται να συγκινείται, όχι ασφαλώς ορμώμενος από εθνικιστικά αισθήματα και στο πλαίσιο μιας στείρας και έωλης αντιπαράθεσης με το πολιτικό προσωπικό της γείτονας, αλλά επιθυμώντας απλώς να αποκαταστήσει την ιστορική αλήθεια και να υπηρετήσει την ιστορική μνήμη.

Εμείς λοιπόν, με τις δυνάμεις που διαθέτουμε ως in.gr, θα επιχειρήσουμε κάτι τέτοιο, προκειμένου να αποκαλύψουμε στους αναγνώστες και τις

αναγνώστριές μας τι πραγματικά συνέβη στον Σαγγάριο το καλοκαίρι του 1921.

Πολύτιμη πηγή άντλησης πληροφοριών στάθηκε για εμάς, ακόμη μια φορά, το συγγραφικό πόνημα του Χρήστου Νεράντζη «Το έπος της Μικρασίας, 1919-1922», εκδόσεις Τζαμπίρης/Πυραμίδα.

Η επιχείρηση προς τον Σαγγάριο

Η επιχείρηση προς τον Σαγγάριο, βορείως των ποταμών Γκεούκ και Κατρατζή, διεξήχθη από τις 9 έως τις 29 Αυγούστου 1921. Η έκδοση της Διεύθυνσης Ιστορίας Στρατού αναφέρει τα εξής σχετικά με την εν λόγω επιχείρηση:

«Εις την επιχείρησιν ταύτην προς Σαγγάριον, την μεγίστην και σοβαροτάτην ην διεξήγαγε ποτέ η Μικρασιατική Στρατιά, παρά τας επί εικοσαήμερον σφοδροτάτας και αιματηροτάτας επιθέσεις της, δεν ηδυνήθη να κάμψη την τουρκικήν αντίστασιν. Το άθος των αξιωματικών μας ετέθη εκτός μάχης και οι πολεμικότεροι των οπλιτών. Η Ελληνική Στρατιά εγκατέλειψε επί του πεδίου της μάχης το 50% περίπου της παρατακτής δυνάμεώς της. Αγωνιζόμενη επί μήνα κατά δραστηρίου εχθρού, εμπείρου και ανδρείου, κατά της πείνης και της δίψης, κατ' αυτής της φύσεως του εδάφους, άνευ πυρομαχικών. Πολλά μεταγωγικά ζώα, φορτωμένα με πυρομαχικά, δεν πρόφτασαν να ξεφορτώσουν. Έπεσαν και ξεψύχησαν φορτωμένα, απ' τη δίψα. Άνευ εφοδίων, άνευ συγκοινωνιών, επέδειξε αντοχήν αξιοθαύμαστον. Η πείσμων και γενναία αντίστασις των αντιπάλων της δεν της επέτρεψε να καταγάγη στρατηγικήν νίκην. Εν τέλει, αποκρούσασα καθ' όλην την γραμμήν την μεγάλην τουρκικήν επίθεσιν, διήλθε τον Σαγγάριον και επαναστράφη οικεία βουλήσει προς τας θέσεις όθεν είχαν ορμηθή».

Η αλήθεια, όπως εξάγεται και από τα προαναφερθέντα, είναι ότι η ελληνική εκστρατεία προς την Άγκυρα ανακόπηκε αφενός λόγω του σοβαρότατου κινδύνου διακοπής του ανεφοδιασμού των στρατιωτικών δυνάμεών μας και αφετέρου λόγω της λυσσώδους τουρκικής αντίστασης. Η Μικρασιατική Στρατιά κατόρθωσε να καταγάγει λαμπρή (και ανεπανόληπτη λόγω των ανυπέβλητων δυσκολιών) νίκη στο επίπεδο της τακτικής, αλλά ηττήθηκε στο πεδίο της στρατηγικής, όπως φανέρωσαν τα μετέπειτα δραματικά γεγονότα.

Θα μπορούσε, μάλιστα, να υποστηρίξει κανείς ότι η επιχείρηση προς τον Σαγγάριο και την Άγκυρα έφθασε στο τέλος της περισσότερο για γεωφυσικούς (Αλμυρά έρημος, τραχύ εδαφικό ανάγλυφο, πρόελαση διαμέσου συνεχών εξαιρετικά δύσβατων στενωπών) και τεχνικούς (έλλειψη πυρομαχικών, υγειονομικών οχημάτων και καυσίμων, αδυναμία διατήρησης γραμμών ανεφοδιασμού) λόγους και λιγότερο λόγω της όντως σθεναρότατης αντίστασης που προέβλεπαν οι άνδρες του Κεμάλ (εκόντες άκοντες, καθώς τους είχε απαγορευτεί ρητώς οιαδήποτε υποχώρηση).

Οι αιματοβαμμένες νίκες των ελληνικών στρατιωτικών δυνάμεων στο Μανγκαλ Νταγ, στο Ταμπούρ Ογλού, στον ορεινό όγκο της Σαπάντζας, στο «καταραμένο βουνό» Καλέ Γκρότο, στο ορεινό σύμπλεγμα του Ουλού νταγ, στο Πολατλί, στο Αρντιζ Νταγ, στο Τσαλ Νταγ συνιστούν μίαν εποποιία χωρίς προηγούμενο.

Ο πολυχρονεμένος νεο-σουλτάνος μάς προέτρεψε με τη χθεσινή δήλωσή του να φρεσκάρουμε τη μνήμη μας κοιτάζοντας την πρόσφατη ιστορία μας και διαβάζοντας κάποιο καλό βιβλίο ιστορίας αντί για παραμύθια. Εάν και ο ίδιος πράξει κάτι ανάλογο, θα συνειδητοποιήσει ότι η σημαία που έφεραν οι άνδρες της Μικρασιατικής Στρατιάς, και υψώθηκε υπερήφανα σε απόσταση ακόμη και 700 χιλιομέτρων από το Αιγαίο, δεν υπεστάλη από τις τουρκικές δυνάμεις, που πράγματι πολέμησαν γενναία για την εδαφική ακεραιότητα της πατρίδας τους, αλλά από τις ίδιες τις ελληνικές δυνάμεις, που υποχώρησαν συντεταγμένα.

Η απόφαση για την υποχώρηση, δεδομένου ότι κρίθηκε από ελληνικής πλευράς πως ο αγώνας ήταν πλέον άσκοπος, ελήφθη το πρωί της 29ης Αυγούστου, η εντολή όμως δόθηκε το βράδυ της ίδιας ημέρας. Από τα ξημερώματα της 30ής Αυγούστου, πρώτα το Β', μετά το Α' και τελευταίο το Γ' Σώμα Στρατού απαγκιστρώθηκαν και πέρασαν τον Σαγγάριο με τάξη, χωρίς την παραμικρή εχθρική επίθεση.

Οι απώλειες ήταν βαρύτερες και για τις δύο αντιμαχόμενες πλευρές. Για τη Μικρασιατική Στρατιά οι αριθμοί ήταν οι ακόλουθοι: 217 αξιωματικοί νεκροί και 763 τραυματίες, 3.565 οπλίτες νεκροί και 18.626 τραυματίες, μαζί με 376 αγνοούμενους.

in.gr